

АНАЛІТИЧНА ДОВІДКА ПРО РЕЗУЛЬТАТИ ЕКОНОМІЧНОГО ТА СОЦІАЛЬНОГО РОЗВИТКУ м. КРОПИВНИЦЬКОГО ЗА 2023 рік

У 2023 році у розвитку громади мали місце як позитивні тенденції, завдяки вжитих на державному рівні заходів із підтримки бізнесу і населення, так і негативні тенденції, які обумовлені в основному через збройну агресію проти України.

Серед позитивних тенденцій, які мали важливий вплив на ситуацію в громаді і її розвиток, є зокрема, поступове відновлення економічної активності суб'єктів малого і середнього підприємництва та їх адаптація до роботи в умовах воєнного стану.

Загальна кількість суб'єктів господарювання м. Кропивницького, які знаходяться на обліку в ГУ ДПС в області, збільшилась порівняно із станом на 01.01.22 року - на 1745 од, або на 6,2%, у т.ч. ФОПів – на 1377 од., або на 9,8%, юридичних осіб – на 368 од., або на 2,6%.

Кількість суб'єктів господарювання, які стали на облік, як фізичні особи-підприємці у 2023 році, має стійку тенденцію до збільшення:

I квартал – 399 од (I квартал 2022 р. – 314 од);

II квартал – 583 од (II квартал 2022 р. – 311 од);

III квартал – 679 од. (III квартал 2022 р. – 465 од);

I-III квартали – 1661 од.(I-III квартал 2022 р. – 1090 од).

На початок 2024 року у м. Кропивницькому працюють понад 94,4% промислових підприємств (134 од.), серед яких:

✓ всі підприємства легкої промисловості;

✓ 87,5% – підприємств харчової промисловості;

✓ 96,5% – підприємств машинобудування та з ремонту і технічного обслуговування машин, техніки та обладнання;

✓ 75% - підприємства з виробництва будматеріалів;

✓ 100% – підприємств хімічної та фармацевтичної промисловості.

Продукція підприємств постачається споживачам міста, області і України та на експорт.

Проблеми роботи промислових підприємств пов'язані з продовженням збройної агресії РФ та воєнного стану в Україні, що призвело до: порушення логістики; зменшення попиту на продукцію від партнерів із південних та східних регіонів України; міграції та мобілізації кваліфікованих кадрів; обмежень і перебоїв у постачанні електроенергії.

Обсяг реалізованої промислової продукції по Кропивницькій міській територіальній громаді склав:

✓ у 2022 році - 22,2 млрд грн, що становило 47,2% загального обсягу реалізованої продукції по області (47,1 млрд грн);

✓ у січні-жовтні 2023 року – 20,1 млрд грн, що становило 44,1% загального обсягу реалізованої продукції в області (45,6 млрд грн).

На це мали вплив такі стимулюючі фактори, як:

- 1) запровадження різних видів державної фінансової підтримки для роботодавців:
 - виплачено компенсації 85 роботодавцям за працевлаштування 166 ВПО на суму 2,09 млн грн;
 - надано компенсацію фактичних витрат з ЄСВ в сумі 3,0 тис. грн 2 роботодавцям (створено 4 нові робочі місця);
 - 2 роботодавцям надано компенсацію 50% заробітної плати працівників за працевлаштування певних категорій громадян у сумі 7,0 тис. грн (створено 2 нові робочі місця);
 - 27 роботодавців отримали компенсацію за створення 80 нових робочих місць у сумі 26,2 тис. грн;
 - 2) впровадження програми державної фінансової підтримки для суб'єктів малого і середнього підприємництва є-Робота (з початку дії програми (липень 2022 року) – 80 представників малого і середнього підприємництва отримали гранти на реалізацію 80 проєктів на загальну суму понад 22,8 млн грн, створено 223 робочі місця);
 - 3) відновлення надання ваучерів працюючим громадянам на здобуття другої спеціальності: у 2023 році – 146 громадянам видано ваучери на суму 3,5 млн грн (у 2022 році – така програма не діяла);
 - 4) надання права ФОП 1,2 груп не сплачувати єдиний податок, та встановлення пільгової ставки 2% від доходу по сплаті єдиного податку для платників ЄП III групи;
 - 5) збільшення обсягу фінансової підтримки для суб'єктів малого і середнього підприємництва з бюджету громади (із 150,0 тис грн за 2021 рік до 350,0 тис грн за 2023 рік).
- Ці та інші фактори мали позитивний вплив на збільшення податкових і неподаткових надходжень до бюджету громади.

Основний стримуючий фактор у 2023 році – це військова агресія рф проти України, яка призвела до:

- втрати людського капіталу та прискорення депопуляції населення внаслідок вимушеної міграції, бойових дій та терористичних актів рф;
- мобілізації значної кількості працівників підприємств реального сектору економіки, транспорту, будівництва, що негативно вплинуло на результати їх виробничої діяльності, фінансову спроможність тощо;
- різкого зменшення експортного потенціалу через порушення логістичних зв'язків між виробниками, постачальниками і споживачами товарів і послуг;
- суттєвого зменшення інвестиційних можливостей державного і місцевих бюджетів, згортання надходжень прямих іноземних інвестицій в Україну і регіони;
- перебоїв в постачанні пально-мастильних матеріалів і енергоресурсів, різкого зростання цін на них;
- зменшення платоспроможності значної частини населення;
- пошкодження та знищення частини об'єктів інфраструктури внаслідок бойових дій та терористичних актів, спричинених збройною агресією рф;
- невідповідності інфраструктури актуальним потребам людини, економіки та безпековим викликам.

У січні-жовтні 2023 року зовнішньоторговельний оборот товарів міста склав **420,7 млн дол. США**, або **49,0 %** від зовнішньоторговельного обороту області.

Позитивне сальдо зовнішньої торгівлі товарами склало **106,8 млн дол. США**.

Експорт товарів за січень-жовтень 2023 року склав 263,7 млн дол.США (73,4% до січня-жовтня 2022 року - 360,9 млн дол. США).

Основу експорту становлять такі групи товарів: **жири та олії (41,2%) продукти рослинного походження (34,5%), готові харчові продукти (12,3%) продукція машинобудування (9,1%)**.

Основними причинами зменшення обсягу експорту є порушення логістики в доступі до ринків збуту чи сировини, нестача кваліфікованих кадрів.

Залучено грантові кошти в рамках Програми міжнародної допомоги "EU4Business: конкурентоспроможність та інтернаціоналізація МСП" (GIZ) на створення Центру підтримки підприємництва "BusinessKrop-HUB", як складової екосистеми сприяння розвитку МСП у Кропивницькій громаді (сума грантових коштів становила 1,1 млн грн).

Налагоджено побратимські зв'язки та відносини з містами Крефельд (Німеччина) та Венло (Нідерланди). Напрацьовані заходи щодо подальшої співпраці.

В 2023 році направлено заявки на участь в програмах міжнародної технічної допомоги:

до Програми USAID "Конкурентоспроможна економіка України" Кропивницькою міською радою спільно з ГО "Агенція креативних ідей" направлено проєктну заявку "Школа експортерів для суб'єктів МСП Кропивницької громади" на залучення грантових коштів (очікується на результати розгляду заяви);

подано заявку на участь у проєкті "Довіра через партисипацію: інформування та підвищення спроможності громад", який здійснюється за підтримки Проєкту USAID "Демократичне врядування у Східній Україні" (DG East);

направлено проєктні пропозиції до компанії Blue Yellow Consulting, LLC (лист від 31.10.2023 № 7185/12) на участь у конкурсі повоєнного відновлення та розвитку територіальних громад України в рамках грантових програм Республіка Корея, а саме:

"Розробка Стратегії розвитку Кропивницької міської територіальної громади";

"Реконструкція системи теплопостачання м. Кропивницького".

Направлено Міністерству розвитку громад, територій та інфраструктури України:

✓ документи по об'єктах Кропивницької міської територіальної громади для участі у другому конкурсному відборі проєктів, фінансування яких може здійснюватися за рахунок відповідної субвенції у рамках Фінансової угоди між Україною та Європейським інвестиційним банком "Програми з відновлення України"(лист від 23.07.2023 № 4022/12);

✓ проєкт "Капітальний ремонт приміщень КНП "Територіальне стоматологічне об'єднання" Кропивницької міської ради на участь у відборі проєктів, які

фінансуються в межах Програми з відновлення України.

За статистичними даними за січень-вересень 2023 року в місті **прийнято в експлуатацію 8,2 тис. м²** загальної площі житла (нове будівництво), що становить **37,%** загального обсягу житла прийнятого в експлуатацію в області.

У звітному періоді здійснювалась реалізація проєктів за рахунок:

1) субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на проєктування, відновлення, будівництво, модернізацію, облаштування, ремонт об'єктів будівництва громадського призначення, соціальної сфери, культурної спадщини, житлово-комунального господарства, інших об'єктів, що мають вплив на життєдіяльність населення:

проєкт "Капітальний ремонт захисної споруди цивільного захисту № 40301 за адресою вул. Героїв-рятувальників, 2 м. Кропивницький", використані кошти в сумі 4174,6 тис.грн на придбання обладнання.

проєкт "Капітальний ремонт захисної споруди цивільного захисту № 40275 за адресою вул. Героїв України, 6/13, м. Кропивницький", освоєно 887,2 тис.грн;

2) субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію проєктів в рамках Програми з відновлення України, проєкт "Капітальний ремонт приміщень КНП "Територіальне стоматологічне об'єднання Кропивницької міської ради", вул. Шевченка, 36, м. Кропивницький";

3) за рахунок бюджету громади - проведення капітального ремонту приміщення КНП "Центральна міська лікарня", вул. Салгані піски, 14 (виконано на суму 50,0 млн грн);

4) за рахунок бюджету громади - реконструкція операційного блоку КЗ "Кіровоградська міська лікарня швидкої медичної допомоги", вул. Короленка, 56 (виконання будівельних робіт на суму майже 18,0 млн грн).

Завершено виконання робіт з капітального ремонту:

приміщення поліклінічного відділення №3, вул. Металургів, 25-а (виконано на суму 8,9 млн грн);

приміщень (з можливістю використання для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб), за адресою: селище Гірниче, вул. 10-та Лінія, буд.60 (виконано на 2,9 млн грн);

відновлювальні роботи житлового будинку по вул. Юрія Коваленка, 5, корп. 2 (2,6 млн грн).

За 2023 рік до міського бюджету громади від суб'єктів господарювання міста **надійшло єдиного податку 425,3 млн грн**, що на **110,9 млн грн більше** від запланованого показника.

З метою збільшення надходжень до бюджету Кропивницької міської територіальної громади з 01 січня 2023 року:

1) **запроваджено відрахування комунальними підприємствами частини чистого прибутку (доходу) до бюджету громади – 10%** (рішення міськради від 12.05.2022 № 1239). Сплата за 2023 рік склала майже 1,4 млн грн;

2) **підвищено на 34% мінімальну вартість місячної оренди 1 кв. м загальної**

площі нерухомого майна фізичних осіб (рішення міської ради від 15.12.2022 № 1447);

3) забезпечено координацію роботи із СПД по сплаті коштів за розміщення тимчасових споруд, відкритих майданчиків, об'єктів сезонної і позамагазинної торгівлі. **До цільового фонду забезпечено надходження- 2,5 млн грн.**

З метою зменшення податкової заборгованості до бюджету громади у 2023 році департаментом організовано та проведено 5 засідань комісії з питань забезпечення своєчасності та повноти сплати податків (далі - комісія), під час яких обговорено стан погашення податкового боргу по податках і зборах, які зараховуються до бюджету громади. За результатами роботи комісії та окремо вжитих департаментом з питань економічного розвитку заходів направлених на 130 суб'єктів господарювання-боржників, в рахунок погашення податкового боргу до бюджету громади зараховано майже 932,0 тис. грн.

У Кропивницькій філії Кіровоградського обласного центру зайнятості **на 29 грудня 2023 року:**

➤ **знаходилось на обліку 272 особи, що мають статус безробітних (на 29.12.2022 -729 осіб);**

➤ **соціальну допомогу по безробіттю отримували 205 осіб, а це від 1,0 тис.грн до 6,7 тис.грн (на 29.12.2022 – 491 особа);**

➤ **зарєєстровано 603 актуальні вакансії (на 29.12.2022 року – 238 вакансій).**

➤ **стали на облік 323 внутрішньо переміщені особи (на 29.12.2022 – 1083 особи);**

➤ **надано статус безробітного 214 особам з категорії ВПО (на 29.12.2022 – 713 особам), з яких працевлаштовано за направленням центру зайнятості 154 особи (на 29.12.2023 - 309 осіб);**

➤ **виплачено компенсації за працевлаштування ВПО на суму 2,09 млн грн;**

➤ **створено 950 нових робочих місць;**

➤ **залучено до громадських робіт 54 безробітних, 22 з яких ВПО;**

➤ **видано 146 ваучера на навчання (з них 20 ВПО).**

Станом на 01.01.2024 по місту **3 суб'єкта господарювання мають заборгованість по заробітній платі на загальну суму 5,5 млн грн.** Загалом у 2023 році заборгованість із виплати заробітної плати по місту зменшено на **13,6 млн грн.**
